

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 29. MARCA ROKU 1799. W PIĄTEK.

Za Najjaśniejszego Króla Pruskiego Jmci etc. Pana naszego najłaskawszego rozkazem, konwencya między Najjaśniejszym Panem i dwoma dworami Cesarzkimi pod dnem 15. (26.) Stycznia roku 1797. zawarta względem różnych przedmiotów ściągających się do całkowitego podziału krajów bywszej Rzpltey Polfkiey wprawdzie już dnia 15. Września roku tego samego dla tych, którychby Tranzakcyje w niej zawierane interesowały, przez obwieszczenie w pisma publiczne umieszczone do wiadomości powszechney podana została; gdy jednak w ten czas Najjaśniejsze trzy Dwory kontraktujące jeszcze nie były się zgodziły o termin, od którego czas pięcioletny w Artykułach XI. i XII. Konwencyi pomienionej oznaczony, w którym wazalowie i poddani pod więcej iak pod jednym panowaniem poslellie mający oświadczyć mają, pod którym panowaniem pomieszkanie sobie obierają, i w którym poslellie w drugich panowaniach przedać powinni, rachować się ma, i ztąd też oznaczenie terminu owego jeszcze odłożono zostało; gdy daley Artykuły wspomniane dla znaczney części wazalów i poddanych w krajach bywszej Rzpltey Polfkiey osiadłych, największą są wagą; przeto Najjaśniejszy Król Pruski Jmci etc. Pan nasz najmiłosiwsiwsiw nie tylko Artykuły wspomniane, iak następują:

Artykuł XI. „Trzy Dwory dostrzegłszy wynikające „nieprzyzwoitości z exystencyi poddanych mających poslellie w krajach różnych Monarchij i ztąd mieszczących poddani nazwanych, zgodziły się po następnym w tej okoliczności porozumieniu się, aby na przyszłość żaden z ich poddanych nie był mieszczącym, i że tak exystencya iak nazwilkę takowych poddanych „mają być zniesione. Każdy więc z poddanych, który „więcej ma poslellie iak pod jednym panowaniem, „winien w ciągu lat pięciu oświadczyć uroczyście za „siebie, dzieci i sukcesorów, iako też za sieroty nad „którymi opieka prawnie mu polecona została, iż wy- „biera sobie to lub owe panowanie, pod którym żyć „chce, a w tym wolnym wyborze najmniejszy przymus „mieysca mieć nie będzie. Gdy zaś ten wybor raz już „nastąpił, tedy czyniący nie będzie go mógł pod żad- „nym pozorem odmienić i będzie obowiązującym i nie- „odwołanym dla niego, dzieci, sukcesorów i sierot, a „to, pod karą konfiskaty tych dóbr, któreby przeciw „brzmieniu niniejszego Artykułu zatrzymali. Strony „kontraktujące obowiązują się iak najmocniej, prze- „strzegać dokładnie exekucyi tego urządzenia, którego „wzajemny pożytek dla poddanych jest widoczny i za- „niezbawnym być nie może.

Artykuł XII. „Strony umawiające się chcąc połą- „czyć te bezpieczeństwa i przeczności środki z do- „brem swych poddanych, zgodziły się na dozwole- „nie im czasu pięcioletniego, w którym dobra i inne pra- „wa gruntowe posiadający w innych krajach, a nie w „tych, które sobie za siedlisko obrali i w których iako „poddani żyć mają, pod warunkami ile możności dla „nich najzyskowniejszymi sprzedać lub zamienić mo- „gą. Również ma być postąpiono względem sukcesyi „lub innych dóbr, które tytułem intercyzy lub innym „jakim sposobem spadną na nich. Sukcesyie te i inne „dobra, choćby pod jakimkolwiek bądź imieniem na „gruncie były obcego mocarstwa, muszą być także w „przebiegu lat pięciu sprzedane. Gdyby po tym upły- „nionym czasie przepisom niniejszego urządzenia nie „stało się zadosyć, na ów czas własność takowa i pra- „wa na gruncie każdego z trzech mocarstw podpadną „konfiskacie. We wszystkich podobnych przypadkach, „sąmy z takowych przedaży pochodzące, i które pod- „dani z kraju iakiego mocarstwa wyprowadzić mają do

„kraju którego sobie panowanie obrali, żadney opłacie „procentu dzielić od sta, ani innym iakowym podat- „kom przy wywozieniu sum w krajach respective mo- „carstw exystować mogącym, podlegać nie będą.“ „jeszcze raz publikować, ale i równie to do wiadomości powszechney podać kazał, że za zgodą teraz między Najjaśniejszymi Dworami kontraktującymi nastąpią, termin od którego iak wyżej mowiono czas pięcioletny dla poddanych mieszczącymi nazwanych rachować się powinien, na dzień 8. Marca 1797. roku iest stanowiący, i że więc na dzień 8. Marca 1802. roku upływie, aby każdy którego się to tyczy, dla dogodzenia przepisom artykułów powyższych swoje mógł uczynić urządzenie.

Obwieszczenie niniejsze dla tym większej wagi pieczęcią Królewską stwierdzone, i od ministrów tajnych Stanu i Gabinetu podpisane zostało. — Dan w Berlinie dnia 17. Stycznia 1799. roku.

Za wyraźnym Najjaśniejszego Króla Jmci rozkazem.
FINKENSTERN. — ALVENSLEBEN. — HAUGWITZ.

z Wiednia dnia 29. Marca.

Gazeta dzisiejsza Dworiska donosi co następuje: — Podług raportów z Petersburga, Arcy-Xiąże Pałatyn przybył tam szczęśliwie na dniu 19 Lutego pod imieniem hrabiego de Bugau, i przyjmowany był u Dworu z największym poważeniem. Po czym nazajutrz nastąpiły zaręczyny Arcy-Xiążęcia z najstarszą córką Imperatora W. Xiążniczką Alexandrą Pawłowną, a z tego powodu okazało się liny dawane były.

Stojące dotąd w okolicy St. Polten po jednej i drugiej stronie Dunaju korpus polfkowe Rossyjskie pod komendą Generała Rosenberg, przed kilku dniami wyruszyło z stanowisk swoich dla przyłączenia się do armij we Włoszech będących. Ciągnęło w ośmiu kolumnach, z których pierwsza złożona z kozaków, grenadyerów i strzelców polowych do 8000 ludzi wynosząca, na dniu wczorajszym w południe, w przytomności Cesarza Jmci i licznych widzów z miasta przybyłych przechodziła w parady przez Schönbrunn, a ztamtąd zwróciła się na gości- niec do Włoch prowadzący.

Wczoraj przylany kuryer z Korfu od Generała Rossyjskiego Ufjakow do tutejszego Polka Rossyjskiego hrabiego Roffumowskiego przyniósł wiadomość, iż gdy od połączonych Rossyjskich i Tureckich eskadrow baterie wyspy Vido najbardziej wzmoconey, zupełnie zepsute zostały, a wojska na ląd wysadzone nie tylko tę wyspę ale też najmocniejszą ze wszystkich twierdz na tamtejszym stałym lądzie będącą Salwador Iszturmem zdobyły, komendant Francuzki widział się być przymuszonym poddać całą wyspę Korfu, przeto na dniu 1. Marca podpisał kapitulacyę na mocy której wyspa z całą artylleryą i ammunicyą od połączonych wojsk Rossyjskich i Tureckich osadzoną została, garnizonowi zaś Francuzkiemu dozwolone popłynąć do Tulonu pod warunkiem, iż przez 18 mieści nie będzie nolić oręża tak przeciwko Moskwie iako też Porcie i wszelkiemu innemu sprzymierzonemu z temi Dworami mocarstwu.

Na dniu 6. t. m. Generał Auffenberg komendę w kraju Gryzonów trzymający, wezwany został na piśmie od Generała Francuzkiego Masseny także z wojskami swoimi wkraczającego, aby z tego kraju w przeciągu dwóch godzin ustąpił. Na takowe wezwanie Generał Auffenberg odpowiedział, iż takowego wyścia z kraju ulkute- cznić nie może bez wiadomości swego komendanta. Był przeto po upłynionym dwu-godzinym czasie przy Gunkels i Reichenau z przemagającą siłą atakowany, i widział się być przymuszonym do opuszczenia tego sta- nowiska, spalwszy za sobą dwa na Rente mosiy. W tym-

że samym czasie Francuzi usiłowali ulkutecznić drugie przeyscie Ronu pod wsią Flesch, lecz przez dobrze utrzy- mywany ogień armatny wstrzymani zostali. Generał Auf- senberg w raporcie swoim o tych zdarzeniach czyni uwa- gę, iż z całej masy ludu Gryzonfkiego, pomimo kilko- godzinnego bicia we dzwony, stanęło tylko 60. osób uzbro- jonych na obronę kraju. — Generał-Major Hotze był w tymże czasie pod Balzers i Bendorf atakowanym, pod Oberried zaś allarmowanym; ponieważ Francuzi byli w nadto przemagający siłę, przeto nie mogli się w stanowiskach swoich utrzymać, cofnął się więc, zawsze w zamiarze z pomnożonemi siłami odebrania nazajutrz stanowisk wzmiankowanych. — Na dniu 7. przyszło pomiędzy nim i Francuzami do żywej potyczki, w której strata z obu stron była znaczna, lecz przy końcu Generał Hotze musiał ustąpić przemocy dla zajęcia pozycyi pod Feldkirchen, do- kąd mu Arcy-Xiąże przysłał polfki. Szczegóły tej po- tyczki, równie iak tego co w kraju Gryzonów daley za- szło, co moment są oczekiwane.

Obywatel Bacher sprawujący interesy Francuzkie przy seymie Rzeszy wyjechał na dniu 11. Marca z Ratiszony, i dana mu była dla osobistego bezpieczeństwa eskorta, aż do granicy. W tymże dniu Ob. Alquier wyjechał ro- wnie z Monachium.

Podług wiadomości z Konstantynopola pod dnem 18. Lutego. Porta otrzymała zapewnienie od Giezar Paszy, iż ón chwalebne zlecenie wyrwania świętego kraju Egipskiego z rąk niewiernych z ukontentowa- niem przyjmuje, i procz wyllanych tam już w dwóch oddziałach wojsk do 50. tysięcy wynoszących, on sam jeszcze z innym korpusem od 50. tysięcy ludzi niezwłocznie wyruszy dla ulkutecznienia zamiarów Porty. — W tymże celu popłynął także na dniu 16. Lutego z Kon- stantynopola do Egiptu Sir-Sidney-Smith, dla udania się do zjednoczonej floty pod Alexandryą, i dowodzenia nią do ataku przeciw temu miastru przedsięwzięć się mającego.

Cesarz Jmć wyznaczył Panią de Chanclos do towa- rzyszenia Xieźniczce Francuzkiej Maryi Teressie w iej- podroży do Mitawy, w urzędzie wielkiej Mistrzyni Jey Domu, a Hr. d'Euling iako Marszałek Nadworny, od- prowadzi też Xieźniczkę aż do granic Galliey.

Mówią, iż Generał Melas z przyczyny, iż w przypad- ku wojny słabość jego zdrowia niepozwalałaby mu wo- jkiem dowodzić, oddał się od naszej armii Włoskiej.

z Londynu od dnia 26. do 5. Marca.

Lit. z Calcutta w Lipcu 1798. pisane donoszą, iż w Indyach Wschodnich powstać wojny coraz bardziej się wzmacza. Tippu-Saib na czele 80.000. wojska rozłożył się obozem pod Rashore. Abdallowie do sta tysięcy iedz- ców wynoszący, groźną także przybierają postać, zostają oni pod dowództwem Zeman Schacha. Na zapyta- nie rządu naszego względem takowych przygotowań wo- iennych, dano odpowiedź, iż w tak krytyczney epoce- chodzi o własne bezpieczeństwo. Maratowie zebrałi pod Pannigut potęgę od stu tysięcy ludzi. Pomiędzy temi wojskami znajduje się 2000. infanterii dobrze ćwiczoney, pod dowództwem Generała Francuzkiego de Voigne, Ofi- cerosie są powiększej części Europeyzykowie. Suther- land iest wodzem najwyższym. Almas Alikhan nad rzekami Jumna i Gangesem zebrał wielkie magazyny i wo- jsko od 30. tys. ludzi z znacznym parkiem artyl. Z strony De- kan rządcą Nizam zebrał 20. regimentów każdy od 1500. ludzi z officerami Francuzkami, Szwaycofkami, i Nie- mieckimi. Raymond Francuz iest najwyższym kom- mandantem wojska tego, i żadnego Anglika do służby nie przyjmuje. Z tego wszystkiego wniosek iest bardzo łatwy. Widać, iż znajduje się plan tajemny po między

właścicielami rodakami ułożony, dążący iak wielu zapewnia, do wygubienia Anglików w tym kraju — W *Madras* bunt wielki powstał. — Rząd musi przeczuwać burzę, gdyż pomnaża wojsko, a osobliwie artylleryi do pełnia. Odłożenie także na czas dalszy wyprawy do wysp *Filipińskich*, której uzbrojenie tyle pieniędzy kosztowało, dowodzi bojaźń rządu i względ na te wszystkie okoliczności. — Lord *Nelson* otrzymał pozwolenie powrocenia do Anglii, i przyjazd jego w przyszłym miesiącu jest spodziewany. — Na dniu 24. Lutego *P. Pitt* oświadczył w Parlamencie, iż tymczasem 3. miliony asygnatów kameralnych wydanych będzie, gdy rząd za rzecz potrzebną pożyczkę na dalszy czas odłożyć. Bez wątpienia niedostatek wiadomości od dwóch dworów z fatalnego ładu, są przyczyną tego odłożenia. Gdy iezeli nowe sublidia będą potrzebne, te na negocjacyą nowej pożyczki wielki wpływ mieć będą. Na dniu 25. wniesione były przez sekretarza wojennego dwa projekta, iwszy, aby w przypadku najsia nieprzyjaciela, wszystkie poiazy wzięte były w rekwiizycyą, 2gi, aby tylko przez pewne do tego umocowane osoby od zaciągionym żołnierzom przylega odbierana była. — Wydawca gazety wieczornej opozycyiny olkarzony został o artykuł obrażający Imperatora i pomimo obrony sławego *Erfshine*, jest za winnego uznany.

Mało przychodzi pism z Irlandyi, któreby niedonosiły o rozruchach panujących w środku tego Królestwa. Napastowanie podróżnych, rabunek domów wiejskich, rozboje, pożogi, są najpowszechniejszymi wiadomościami. Ciąg tego rodzaju bezprawioy, i niedostateczność sposobow na ich ukrocenie, były powodem do podania izbie billu na wzmooczenie w tym kraju zwierzchności wojskowej, i na przeszkodzenie cywilnym sądom wdawania się w deryżę sądow wojennych. Powtorne czytanie się tego billu na sesyi 26. Lutego doznało wielkiego oporu. Dla uspokojenia bojaźni, przekładano zostawić zawsze w odpowiedzialności Vice-Krola za użytek władzy którą mu Parlament powierzy. *PP. Barrington i Dobbs* opierali się temu wnioskowi Prokuratora generalnego, i okazali bojaźń, ażeby postanowienie wojennego prawa, nie poddało w zapomnienie sądow przysiężnych i Aktu *habeas corpus*, i ażeby nawet nie nadwątlało wolności członkow parlamentowch. Przeczytano jednak ten bill i powszechne jest zdanie, iż zostanie przyjętym.

Na ostatniej sesyi niższej izby Parlamentu Angielskiego, *P. Wilberforce* ponowił podług swego zwyczaju wniosek względem zniesienia handlu Murzynow; lecz mimo poparcia przez *P. Pitt*, nie mógł dokazać ażeby został przyjętym, a 1. Marca izba odrzuciła go większością 30. głosow. — *P. Pitt* utrzymywał iż obowiązkiem jest Parlamentu Angielskiego znieść tę plamę hanbiącą imię jego. Wprowadzać nowych ieszcze niewolnikow, jest to pomnażać niebezpieczeństwo Indjom zachodnim zagrażające, gdyż i pomiędzy Murzynow nawet wkraśl się już duch niepodległości. Przytaczał także wiele dowodow z moralności i polityki na poparcie wniosku swego.

Z *Dublina* piszą, iż na brzegach Irlandzkich dały się widzieć znowu okręty wojenne Francuzkie. Z *Plimouth* wypłynęło kilka fregat w celu ich wyszukania. Wszakże nie sprawdzilo się, aby przy brzegach Irlandzkich 22. przewozowch okrętow Francuzkich stanąć miało. — Rząd w *Dublinie* oczekuje nowego odwiedzenia od nieprzyjaciela w większej liczbie. Wszyscy oficerowie otrzymali rozkaz powrocenia do armiow, i żaden odtąd urlop wydanym nie będzie. Flotta uzbroiona w *Brest* wyraźnie ma przeznaczenie do Irlandyi, a pomiędzy wojskami tamże zebranymi znajduje się cały regiment zjednoczonych Irlandczykow, którzy w czasie insurrekcyi do Francyi uszli. W oczekiwaniu to tych przyjaciol, insurgenści strasne w Irlandyi popełniają bezprawia, i to zapewne dało powód do odnowienia prawa wojennego. Żadney nocy nie ma ażeby iakie morderstwa nie były popełnione, insurgenści zagrażają śmiercią wszystkim sędziom, którzyby przeciw jednemu z nich wyrok potępiający wydać mieli. — *P. Pillsforth* z *Wicklow* został od jedney kupy insurgenctow przed własnym domem w obliczu swojej famii powieszonym, i ani szanowny wiek jego, ani cno-

ty, ani prozby dzieci jego nie mogły go wyrwać z rąk zartego tłumu. Zabijanie wszelkiego bydła po polach dotąd nie ustaie, a to częścią na użytek tworzący się armii insurgenctow, częścią dla przeszkodzenia, aby Anglia nie miała potrzebney żywności z Irlandyi do dostarczenia flotom swoim. Szkoda pochodząca dotąd z tak zabijanego i kaleczonego bydła, wynosi już do 60. tysięcy funtow. W iednym powiecie *Fingal* pod *Dublinem*, w krótkim czasie 200. morderstw popełnionych zostało.

Lift z *Dublina* pod dniem 2. Marca ieszcze bardziej rzecz całą wyjaśnia. „Stan Irlandyi jest smutny. W hrabstwach *Galway* i *Mayo* trwa ciągle zabijanie bydła i nieustanne rabunki. Poczmistrz w *Castlebar* został rozstrzelanym. Rozmaite domy w *Dublinie* i *Westmeath* są zruynowane przez insurgenctow. Składają się oni powiększej części z zbiegow armii od ostatniej insurrekcyi, rozbiegają się po całym kraju, i łączą się z niechętnymi. Są powiększej części uzbroieni i odziani. Partya ministeryalna sądzi iż zlemu inaczej nie zapobieży iak przez Unię, nad której ulkutezczeniem dotąd pracuje, lecz mowca izby *P. Foster* oświadczył, iż najlepszy środek byłby, Katolikom którzy największą liczbę mieszkancoy składają, zupełną nadać wolność obywatelską. *P. Fitzgerald* przyniósł do izby bill stanowiący, aby obrany od *W. Brytanii* regent lub regencya w przypadku słabości lub śmierci Króla, był tenże sam dla Irlandyi, zapewne dla osłabienia zdania *P. Pitta*, utrzymującego konieczność ziednoczenia, dla tego iż oba Królestwa w najważniejszych zapytaniach mogą rozmaite wydawać wyroki.

z Paryża dnia 10. Marca.

Donoszą z *Madrytu*, że Minister *Saavedra*, dla ciągłej choroby swojej, zupełnie się oddalił ode Dworu, a na jego miejsce nastąpił Xiążę *Urquijo* w charakterze Ministra stanu i interesow zagranicznych. Dnia 20. Lutego Rada *Kastylii* przyjęła i kazala ogłosić bullę Papieską, która za wypłaceniem pewney summy pieniężney, pozwała wszystkim Hiszpanom używać mięsa w całym ciągu roku, wyjąwszy suchedni, tudzież wielki czwartek i wielki piątek. Mowią nawet, że Jego Świątobliwość pozwoliła także Królowi *Katolikiemu* używać przez dzieści lat na potrzeby kraju połowy wszystkich dziesięcin.

Kapitan *Morengo*, który przyniósł do *Genui* wiadomość o wyrznięciu Francuzow w *Sycylii*, zapewnia, iż przy jego z *Egiptu* wyjeździe armia nasza znajdowała się tam w iak najlepszym stanie, opatrzona była w żywności wszelkiego rodzaju, i że *Buonaparte* wyprawil 400 maytkow w tajemney na morze czerwone wyprawie. Nie można czytać z obojętnością następującego posłepku dziecka około 8. lat mającego, a syna *Ob. Lecointre* Sekretarza przy *Ob. Moltedo* konsulu Francuzkim w *Algierze*. Otrzymało od rządu *Algierskiego* zdjęcie więzow z tego nieszczęśliwego dziecka i powrocenie mu wolności; lecz gdy chciano ulkutezczyć ten rozkaz, młody *Lecointre* oświadczył, iż poty nieprzyjmie wolności, poki iey oyciec jego nieotrzyma, i iezeli mu to odmownym będzie, potrafi wytrzymywać to co iego oyciec, i naśladować będzie iego odwagę.

Pisma Angielskie zapewniają, iż armia Francuzka za zewoleniem Króla Hiszpańskiego ściga się do *Kadix*, i że z tego portu ma wsięść na flotę Hiszpańską przeznaczoną do tajemney wyprawy.

Kandydatami do Dyrektoryatu mianują teraz *Ob. Sieyes* Polka naszego w *Berlinie* i terazniejszego Ministra policyi. — Mamy tu już wiadomości o zajęciu *Manheimu* wezwaniu *Filipsburga* i wkraczaniu coraz dalszemu armii *Dunau*. General *Maffena* miał wnieść do kraju *Gryzonow*, a General *Bernadotte* *Wirtzburg* ma zająć Pierwsze potyczki między wojskami *Austryackimi* i *Francuzkimi*, będą deklaracyą wojny *de facto*. Ponieważ armia Arcy-Xiążęcia *Karola* jest mocną, przeto coraz więcej wojska francuzkiego ciągnie przez *Strazburg* do *Szwabii*. Armie nasze są teraz bardzo liczne przez rekwiizycyonistow połączonych z dawnym wojskiem naszym. W przypadku potrzeby może być natychmiast wezwana druga klasa rekwiizycyi, to jest młodzieży od 21. do 22. lat. Powszechnie tu mniemają, iż wojna będzie bardzo krwawą. — Dyrektoryat nakazał aby od 1. *Germina* kompania Aeroflatow zniesioną została. Młodzież z konkrypcyi w niej się znajduiąca, wcielona będzie do batallionu *Saperow*,

reszta rozeyść się ma. — Słychać iż Rzpłta *Rzymska* i *Neapolitańska* w iedno ciało ma być połączona, *Cisalpińska* zaś i *Liguryjska* druga Rzpłtę we *Włoszech* składać będzie.

Niechętni roznieśli pogłółkę, iakoby korpus polikowe *Helweckie* od 18. tysięcy ludzi, miało być przeznaczone na garnizon do *Paryża*. Redaktor tej potwarzliwej wieści zaprzecza, zamiarem iey było winowić w obywatelow, iż Dyrektoryat chce się załlonić gwardyą *Szwajcarską*. Wiadomo, iż do Francyi żadne obce wojska na mocy konstytucyi wprowadzane być nie mogą. Nie (mowi Redaktor) *Paryż* nie będzie widział zalogi *Szwajcarskiej*, lecz gdy teatr wojny na nowo się otworzy, na owczas nieprzyjaciele nasi będą musieli na nim walczyć rownie z Francuzami iak z *Szwajcarami*. — Bywszy Vice-Krol *Neapolu* Xiążę *Pig. attelli* z rozkazu Króla osadzony jest w fortecy *Trapani* na wyspie *Sycylii*. — W kraju *Neapolitańskim* już przeszło 500. okolic jest republikanizowanych. Zatrudniają się teraz urządzeniem departamentow, do każdego z nich już jest kommissarz mianowany. Muncypalność w *Neapolu*, gdzie 7000. wojska *Francuzkiego* stoi załogą i w innych okolicach jest w zupełnym działaniu. — *G. Championnet* domnił ministrowi wewnętrznemu, iż w *Portici* znaleziono iezcze nie mało szacownych dzieł kunsztow iako to przepyszną *Wenerę* i *Agripinę*, marmurowe posągi *Noniusa*, *Kaliguli*, *Luciusa* *Verusa*, *Marka* *Aureliusza*, pięknego *Homera*, i *Merkurego*, które już z *Rzymu* do *Paryża* w drodze się znajduią. W *Herkulanum*, *Pompeia* etc. pracuje około 600. robotnika nad wykopywaniem zabytkow starożytności, dozór nad nimi ma *P. Zavello* z akademii *Herkulańskiej*. Wszystko co wynaydą ma być do *Paryża* załtanym.

Nasz konsul w *Liworno* *Ob. Kercy* odebrał pod d. 20. Stycznia lift od konsula naszego w *Tunie* *Ob. Devoise*. Ten zdaie się być kontent z posłepkow strazy swojej. Ekwipaż okrętu *Pequin* z 24. ludzi złożony, został zabrany wraz z nim w niewolę, ekwipaż zaś okrętu *Brillante*, i *Tartany*, od domu *Bacri* z *Marsylii* do *Malty* połłaney, do 60. ludzi wynoszący na wiezną niewolę skazany został. — Od *Dunkierki* aż do *Skaldy* mają być znowu baterye założone, dla załlonienia się w każdym przypadku od najsia nieprzyjaciela. — *Katarzyna* *Legend* z *Ob. Mesmer* za mowy kontrewolucyiny, i okrzyki niech żyje Krol, przytrzymaną została.

Dyrektoryat Wykonawczy rozelał proklamacyą słoowną do przyszłych Elekyow. Między innemi iey wyrazami znajduią się następujące: „Zeydziecie się na zgromadzenia pierwialikowe. Nie powierzaycie losu Rzpłtey garstce buntownikow, którzyby ją podali na tęp okropney nowych *Decemwirow* zemsty. Atoli naprozaobyscie się na te zgromadzenia polityczne zebrali, gdybyście mieli być tylko obojętnemi widzami intrygi obrzydliwych partay. Nie znoście tego, ażeby w imie wolności zuchwałosc wami zarządzać i waszym miała kierować wyborem. — We wszelkim przypadku ci naywięcey załługują na ufność publiczną, którzy na siebie ściagnęli nienawisć partay, i którzy dziś są naznaczonymi na prokrypcyą i pugały stronnikow okropnego Rządu 1793. będąc przed 18. Fructidora prześladowanymi przez przyjaciol roializmu etc.

Redaktor ogłosił dnia wczorayszego lift z *Genui* pod d. 1. Nivos (19. Lutego) iak następuje: Dnia dziliego przybył tu ieden statek, który wypłynął nayprzod z *Alexandryi*, a potym z *Malty*. Dowiedzieliśmy się z niego, iż *Malta* nie ma się czego lękać od oblegających Anglikow i Portugalczykow, i że jest na dwa lata we wszelką opatrzona żywności; że *Buonaparte* w spokojnym posiadaniu *Kairu*, zatrudnia się statym urządzeniem swojej osady; iż przocz armii *Francuzkiej*, dowodzi liczną armią z *Koptow* i *Druzow*, okazujących mu naygłębsze posłuszeństwo i przywiązanie; iż czeka tylko na upadek wod *Nilowych*, dla posuwania swoich zamiarow w nayodlegleysze strony królestwa.

W Radzie 500. naradzano się w materii neutralnych okrętow, i spodziewamy się, iż część ich żądania ulkutezczenia zostanie. Minister *Duński* oczekuje dalszych tego naradzania się skutkow dla rozpoczęcia negocjacyi. Rząd nasz zdaie się uznawać potrzebę przy zbliżaniu się

wojny okazywać niejaką powolność dla neutralnych Mocarstw. Postępek tego rodzaju będzie bliższe wywołanie Ministra do Ameryki dla ożywienia tam partyi Francuskiej. Ten szrodek najwięcej doradza Minister marynarki, gdyż tylko od łamych Amerykanów spodziewa się opatrzenia w żywność Osady.

Volney i Busc pracują teraz nad nowym opisaniem Stanów zjednoczonych Ameryki, które nie koniecznie będzie dla tego kraju podchlebnym, gdyż obaw autorowie niechętni z niego wyiechali.

Dnia 13. Marca.

Dnia wczorajszego Rada 500. złożyła tajemny wydział dla czytania Półrocznika Dyrektoryatu, ściągającego się do ogłoszenia Rzpltey w sprawie wojny z Austrią i Toskanią. Rada wydała rezolucję do tego Półrocznika sforsowaną, i odebrała ją potem do Rady Istarszych, która ją natychmiast potwierdziła.

Wyrok Dyrektoryatu pod 7. Ventose (25 Lutego) wyraża, iż General Championnet zostanie aresztowanym i przed Radę wojenną stawionym. Ten wyrok na tym się wspiera, iż ten General użył powierzony sobie władzy na przeszkadzanie czynnościom Kommissarza Cywilnego przy armii Neapolitańskiej, i że tym sposobem otwarcie przeciw Rządowi powstał. — W innym wyroku pod tymże dniem wyrażono jest, iż General kommanderujący armiami Włoską i Neapolitańską rozkaże stawić przed sądem wojennym wszystkich przekonanych o kradzieży, zdzierżeniu, rozproszeniu łkarbu etc. Ob. Bassal będzie także do sądu oddany.

Zapewniają, iż Ludwik Buonaparte przybył już do Paryża i że natychmiast udał się do Dyrektoryatu.

Nie Ob. Senevert, lecz Ob. Muffer obemyśluje mieliby po Ob. Eymar w Turynie.

Zapewniają, iż minister marynarki wyedzie na końcu tego miesiąca na obejrzenie brzegów morckich.

Donoszą o odmianie stanowisk w armii przeznaczonych na wspieranie neutralności północnych Niemiec.

z Brukseli dnia 31. Marca.

Anglicy znowu się przy brzegach naszych pokazali. Liczna ich eskadra od kilku dni krąży przed portem Ostendy. Mówią nawet, że kilka bomb wrzuciła do tego miasta. Przechodziły tą stroną niedawno wojska Francuskie.

z Hagi dnia 12. Marca.

Lubo tu już nie ma żadnej wątpliwości o odnowieniu wojny z Cesarzem, a nawet i z Rzeszą, atoli niewiadać jeszcze u nas iak tylko uboczne przygotowania, które jednak zdają się okazywać, iż spodziewamy się do niej w jakimkolwiek sposobie należeć. Z tego powodu przyspieszane są u nas prace w warsztatach tak dla naprawy okrętów które były w tej bitwie nadpsute, iako też dla wybudowania nowych na zastąpienie zniszczonych. Pracują także nad ekwipowaniem i opatrzeniem eskadry w Tezel, o której zawsze zapewniali, iż jest przeznaczona do wyprawy morckiej wraz z uzbrojeniem w Dunkierce czynionym. Atoli zdaje się, iż toż uzbrojenie nie będzie tak znaczne iak w roku 1797. Odesłano sześć wielkich przewozowych statków, które rząd wziął do swojej usługi na tę wyprawę. Mówią, iż Admirał Winter, który iako jeniec Angielski nie może mieć tej komendy, ma poleconą dyrekcyą tej wyprawy, wieść tę załadunkową na iego tu obecności, i że codziennie z Departamentem morckim odprawia konferencje.

Zona Generala Brune, która tu przybyła w ostatnim tygodniu, wyjeżdża wkrótce z powodu wyroku Dyrektoryatu Francuskiego, który nakazał oddalenie kobiet od armiów.

z Konstantynopola dnia 13. Lutego.

Buonaparte przeciągnął na stronę swoją wszystkich kupców w Kairze i innych Egipskich miastach zostających. Wszędzie się iak najmocniej oszańcował, i fami Turcy twierdzą, iż mu nadto dozwolono czasu do rozszerzenia w się Egipcję. Połowa armii Rosyjsko-Tureckiej ma się udać do Włoch, inna do Egiptu jest przeznaczoną, dla połączenia się z armią Baszy d'Acre. Tutejszy minister Batawski wyiechał stąd był przymuszony.

z Sztokholmu dnia 8. Marca.

Nasz poseł w Konstantynopolu P. Muradgea d'Ohsson nie jest odwołany, lecz otrzymał tylko pozwolenie wroczenia do kraju na czas nieograniczony. Co się tyczy P

Koenig, iedzie on do Konstantynopola w charakterze sprawującego interesa bez żadnych szczególnych zleceń. Wiadomość iakoby Dania nad granicą utworzyła korpus obserwacyjny, zupełnie jest fałszywą.

z Ulm dnia 10. Marca.

Armia G. Jourdan, która przez Stockach i Riedlingen w pełnym marszu znajduje się, ciągnie teraz iak najszybciej do Saffhuzy i Konstancyi dla połączenia się z G. Massena. Nad fortyfikacyami naszymi pracuje co dzień 6000. ludzi.

z Ratyzbony dnia 11. Marca.

Ob. Bacher sprawujący interesa Rzpltey Francuskiej przy sejmie doniósł Dyrektoryatowi, iż mu oświadczone z strony Arcy-Xcia Karola, ażeby we 24 godzinach wyiechał z Ratyzbony; iż officer Austriacki będzie go eskortował aż do najbliższych posterunków Francuskich. Ob. Bacher dodał, iż nie mniejsze przeto czynić będzie uśłowienia na utrzymanie dobrego z Rzeszą porozumienia.

Dnia 13.— Wojska Austriackie z Morawii i Czech idące, nie ułtają przechodzić przez to miało dla udania się do armii. Regimenta Wallońskie ciągną od dnia onegdajszego, w tych dniach oczekujemy na pierwszy i drugi regiment kawalerii. Wszystkie regimenty są w wielkim komplecie.

z Augsburga dnia 11. Marca.

Regiment kirasierów Nassau Ufingen przechodził d. onegdajszego przez Lech, blisko naszego miasta, dziś poszedł za iego śladem Regiment kirasierów Macka. Widzieliśmy także przechodzącą liczną artylleryą. Większa część armii Cesarzkiej pod komendą Arcy-Xcia Karola znajduje się teraz w Szwabii. Przednia straż przeprawiła się już przez rzekę Iller przy Aitrach i udała się drogą ku Lentkirch. Od strony Ulm Austriacy pomknęli swoje posterunki, aż do Geislingen, a patrole huzarskie spuszczaia się prawym brzegiem Dunaju aż do Ehingen. Główna kwatera Arcy-Xcia jest w Memmingen.

Dnia 14. Marca.— Hrabia de Lehrbach przybył tu dnia wczorajszego. — Ob. Alquier z Munich i Ob. Bacher z Ratyzbony, przejeżdżali przez Fridberg iadąc do Strazburga.

z Kempten dnia 12. Marca.

Dnia 8. t. m. Francuzi w liczbie 12 tysięcy ludzi atakowali na nowo Austriaków przy Feldkirch w Vorarlberg. Bitwa ponowiła się w dniu następującym, skutki iey niewiadome. — Pospieszają tu codziennie wojska Austriackie ku Bregentz na wzmocnienie G. Motze. G. Xze de Reufs przybył tu dnia onegdajszego i udał się ku Bregentz, G. Lindenau pojechał do Isny. Arcy-Xiąże Karol udał się dziś do Memmingen, główna iego kwatera ma być przeniesiona do Ochsenhausen. Posterunki armii Cesarzkiej rozciągają się aż do Riedlingen, a armii Francuskiej są w Moskirch o 6. mil od Riedlingen.

z Frankfurtu dnia 12. Marca.

Spodziewają się tu przybycia Ob. Amelot iako Rezydenta Rzpltey Francuskiej na zastąpienie miejsca po zmarłym Ob. Barotzi. — Mówią iż iako tylko armia Heska przez milicje dopełnioną zostanie, natychmiast uda się na linią demarkacyjną północnych Niemiec. — Ob. Ruffin Adjutant Generala Jourdan, przejeżdżał tu dnia wczorajszego od armii. — Miało Heidelberg pozwolono tylko 12. godzin do zapłacenia summy 100. tysięcy liwrow na rachunek kontrybucyi przez Generala Francuskiego nałożonej. Summę tę Duchowieństwo wyliczyć musiało. — Feldmarszałek Xiąże de Cobourg odebrał przez sztafetę rozkaz udania się iak najszybciej do Wiednia.

Armia Generala Bernadotte nie tylko ma w zamiarze posuwać się za armią Dunaju, ale nadto poliki iey w każdym zdarzeniu dostarczać.

z Rastad dnia 10. Marca.

Hrabia de Lehrbach ma wyiechać dnia jutrzejszego do Augsburga; Na ten koniec odebrał paszporta Francuskie. Mówią iż powróci na swoje miejsce, iedzi Kon-

gręls nie zostanie zerwanym. Zdaie się iż ten Minister znajdował się w nieporozumieniu z Ob. Bonnier Ministrem Francuskim, i że się użalał na przejęcie swojej korespondencji. — Hrabia de Metternich zdaie być się w zamiarze aabawienia tu jeszcze przez czas nieaki, ponieważ zapłacił z góry miesięczne swojej loży naiecia. Uważaia tu iż Baron d'Albini odwiedza często Ministrów Francuskich.

Dnia 14. Marca.

Legacya Francuska podała dnia dzisiejszego następującą Notę:

Niżej podpisani Ministrowie pełnomocni Rzpltey Francuskiej do negocjacyi z Rzeszą Niemiecką, są uwiadomieni o następujących zdarzeniach: Iż P. de Hügel Kommissarz Cesarzski przy Sejmie Ratyzbońskim dnia 20. Ventose (10. Marca) udał się do Ob. Bacher sprawującego interesa Rzpltey Francuskiej przy Sejmie, i pokazał mu rozkaz Arcy-Xcia Karola, Generala kommanderującego armią Krola Węgierskiego i Czeskiego, na mocy którego zalecono jest iednemu Kapitanowi kawalerii Austriackiej, ażeby pomienionemu sprawującemu interessa towarzyszył aż do posterunków Francuskich; Ob. Bacher odpowiedział, iż iego obecność w Ratyzbonie będąc upoważnioną przez wyrok Seymu z potwierdzeniem Cesarzskim, z tego powodu nie oddał się z tego miasta chyba za użyciem gwałtu; iż pomimo tego oświadczenia niedano mu iak tylko 24. godziny na przygotowanie do podróży. Niżej podpisani donoszą Deputacyi i Sejmowi Rzeszy o tym zgwałceniu wszystkich zasad, i wszelkich praw, donosząc im oraz, iż pospieszyli się z uwiadomieniem o tym swojego Rządu. Ministrowie pełnomocni Rzpltey Francuskiej zapewniaia Ministra pełnomocnego J. C. Mei o znakomitym swym poważeniu. — w Rastad d. 24. Ventose (14. Marca) roku 780 Rzpltey Francuskiej, (podpisano) BONNIER, JEAN DEBRY, ROBERTJEOT.

Ta Nota sprawiła tu mocną niespokojność, spodziewamy się, iednak iż stąd nie wypadnie zerwanie kongressu. To co się stało względem Ob. Bacher, uważanym jest iako szrodek wojenny. Minister Cesarzski i Ministrowie Francuscy zaczynają czynić przygotowania do odjazdu. Mówią iż tu wkrótce ma przybyć załoga Francuska. — Deputacya zgromadzi się dnia jutrzejszego.

Ogłoszono tu następujący list Gen. Masseny. „Dnia 17. Vensose (7. Marca) Zaraz po wzięciu ważnego stanowiska Luciensteig (niedaleko St Galle i Appenzel) ściągalem nieprzyjaciela, a pobijwszy go kilkakrotnie zupełnie rozproszyłem. Stracił on 11 armat i 4 sztandary. Gen. Auffenberg z 3000 ludzi wzięty jest w niewolę. Koir stolica Gryzonów jest w naszych rękach. Gen. Demont, który Rheineck nad Renem opanował, zdobył 2 armaty, 2 sztandary i kilkaset niewolnika. Gen. Audinot na lewym brzegu moim znajdujący się, również 7. armat zdobył i 1500 ludzi wziął w niewolę.

(z Gazety Berlińskiej.)

General Jourdan wyruszył także na dniu 12. Marca z pod Kniebis dla uderzenia na armię Arcy-Xcia Karola pod Memmingen stojącą. W tymże samym dniu wojna W. Xiążęciu Toskańskiemu wypowiedziana została.

Dnia 15. Marca.

Deputacya Rzeszy odprawiła dziś 93cią sefiją, i ułożyła następujące Conclusum: „Wczorajsza Nota Legacyi Francuskiej, iako też dekret Kommissyi Cesarzkiej z tego powodu zapadły, posłane będą do generalnego Seymu Rzeszy, z prozbą ażeby w tej okoliczności przedsięwziął postanowienie, któreby iey dało sposobność złożyć Ministrom Francuskim zaspokajające oświadczenie. Będzie o tym najprzód uwiadomiona Legacya Francuska sposobem Noty która podana zostanie pełnomocnemu Ministrowi Cesarzkiemu. Uwiadomią się także o tej nowej Nocie Francuskiej prywatni posłowie. — Co do postanowienia Deputacyi pod d. 2. t. m. Directorium sub reservatione solita, uczyni względem wczorajszego dekretu nowe Ministrów Cesarzkiemu przełożenia, i upraszać go będzie ażeby się przyłączył do Deputacyi Rzeszy i oddał tę decyzją Legacyi Francuskiej, zapobiegając ażeby De-

putacja nieznalazła się w przykrym położeniu użycia innych dróg do podania tej decyzji Ministrom Francuskim. Minister pełnomocny Cesarzki przyjechał na żądanie w tym Conclusum przełożone.

Ministrowie Francuscy odebrali dnia dzisiejszego z Paryża kuryera. Ten przywiózł im oświadczenie przez które Rząd Francuski wyraźnie wypowiada wojnę Austrii. W kilka godzin po swoim przybyciu, kuryer ten odeśłany był do Berlina. W dzień tego z Paryża wyjazdu, Dyrektoryat porozysłał pięciu innych kuryerów.

Od niższego Renu dnia 15. Marca.

G. Bernadotte przybył d. 11. do Coblentz, nazajutrz przegladal fortyfikacje, a 13. powrócił do Moguncyi. — Mówią, iż wielka liczba wojsk Francuskich z Niderlandów do Renu idących, odebrała rozkaz powrotu do Belgium. — Donoszą z Hagi pod d. 5. iż armia Batawska postawiona została na stopniu wojennym, i że wszyscy urlopowani odebrali rozkaz powrotu iak najszybciej do swoich korpusów.

z Stodgardu dnia 14. Marca.

Przez Kniebis do Freudenstad przybyło kilka tysięcy nowego francuskiego wojska. — Mówią iż armia G. Jourdana złączyła się z armią G. Masseny od strony Konstaney i że Francuzi zajęli to miasto, oraz i Mersbourg.

General Jourdan zostawił załogę Xciu Hohenzollern-Hehnigen. Z tego powodu wydał pismo następujące: *Zabezpieczenie.* — Jourdan General kommandujący armią Dunaju, Helwecyi i obszarów. — Zważywszy iż pomieniony Xiążę de Hohenzollern-Hehnigen zachowywał zawsze ścisłą neutralność z Rzeczpospolitą Francuską; rozkazuje wszystkim wojskowym powołać osobę tego Xcia, oraz osoby dworu jego składające, niemniej własności które do nich należą. Xiążę de Hohenzollern-Hehnigen w przypadku potrzeby będzie mógł żądać pomocy komendantów wojskowych, którym zalecono jest użyć siły armij na ulżeczenie tego rozkazu. — W Główny kwaterze w Villingen d. 13. Ventose (8. Marca.) (podpisano) JOURDAN.

Dnia 16. Marca.

Na dniu 14. t. m. od strony zachodniej jeziora Konstancyjskiego wysłano mocną kanonadę, która dorozumiewać się każe, iż obie armie pod Arcy-Xiążciem Karolem i Gen: Jourdan spotkały się z sobą.

z Bazylei dnia 10. Marca.

Dyrektoryat Helwecki ogłosił urzędownie następujące Raporty:

Armia Francuska w Helwecyi. — W Główny kwaterze Azmoos 16. Ventos (6. Marca) General kommandujący MASSENA, do Dyrektoryatu Helweckiego. Obywateli Dyrektorowie! Mam honor donieść wam o odebraniu od mego Rządu rozkazu, ażeby odpierali Austriaków z terytorium Gryzonów, i ażeby tam przywrócili do prawa obywatelstwa patryotów Gryzonów, którzy się do Helwecyi schronili. Gdy komendant Austriacki nie odpowiedział na moje wezwanie, kazalem dziś w różnych miejscach na niego uderzyć. Pospieszam Obywateli Dyrektorowie wiadomości was o skutkach tego zdarczenia. Różne Renu mieliśmy podniesione mnogocią ludu, wszystkie były niepodobne do przepraw, oprócz tylko jednego. Rozkazalem przy Azmoos zarzucić most, który o 2. godzinie po południu był dokończony, i w ten czas przeszedłem Renu z brygadą Generala Lorge. Po bitwie przez cztery godziny trwającej, zdobyliśmy wieżorem zamek Luciensteig. Otwiera on nam do kraju Gryzonów drogę, która jeszcze nigdy nie była opanowana. Spodziewam się, iż jutro zbierac będziemy owoce tego zwycięstwa. Zdobyliśmy w tej rozprawie 400. jeńców wojennych, między którymi wielu oficerów. Znaleźliśmy w zamku 4. armaty. Nieprzyjaciel miał nad nami przewagę z swoich stanowisk i artylerji, któreśmy żadney nie mieli. Nic się równać nie może zaciętości z jaką nieprzyjaciel bronił tego ważnego stanowiska, chyba tylko niepożyta odwaga zwycięzców, którzy tylko za pomocą bagnietow to miejsce zdobyli. Czekam raportow o dalszych bitwach. — Pozdrowienie i poważanie.

(podpisano) MASSENA.

W Główny kwaterze w Bazylei d. 20. Ventose (10. Marca) roku 790 Rzpłty Francuskiej jedney i nierozdzielney. Przez nadzwyczajnego kuryera dowiaduje się Obywateli, iż nasze wojska weszły do Koiru d. 17. Ventos (7. Marca) o 2. godzinie po południu, a tym samym oczyszcili wszystkie stanowiska z wojsk Austriackich. Zdobyliśmy w tej rozprawie 4500. jeńców, pomiędzy którymi jednego Generala i wielu wielkiego stopnia Oficerów, oraz 18. armat. Pospieszam z doniesieniem o tym rozporządzeniu kampanii, która nie może iak tylko najlepszy przynieść skutek.

(podpisano) General-Adjutant POLISSARD.

Z powodu blisko nadchodzącego kwartału. Redakcyja tej Gazety przypomina się JPP. Prenumeratorom po Prowincjach, ażeby raczyli wcześniej się zgłosić do bliższych siebie Pocztamtów z zapisaniem po tej Gazecie dla rychlejszego onej odbierania.

Kantor tej Gazety jest w Ryńku Starego Miasta, w kamienicy JP. Eberta pod Nrem 65. na drugim piętrze. — Exemplarz gróży 20.

Patryoci Gryzonscy do Helwecyi schronieni, byli zaproszeni przez Generala Francuskiego Demont, który jest sam Gryzonem, ażeby się zbrali w Ragatz dla wyjścia z tamtąd do Koiru wraz z Francuzami. Ten to sam Gen: Demont posłany był do Gen: Austriackiego z upomnieniem ażeby ustąpił z kraju Gryzonów. Niedoniesiono nam jeszcze co się stało na granicy Walleliny i kantonu Maisson de Dieu.

Kuryer Wołoski przechodzący przez górę S. Gotarda, jeszcze nie przybył; lecz odebrano przez Genewę listy z Mediolanu pod 3. Marca, donoszące, iż wszystkie wojska Francuskie które się w tym mieście znajdowały, wyszły z niego dniem wprzód, i że prócz tych inne przez całą noc ciągnęły. Rozeszła się wieść, iż kroki nieprzyjacielskie zaczęły od Werony.

z Lucerny dnia 11. Marca.

Ogłoszono tu następujący list urzędowy. *Massena General en chef armij Francuskiej do Ob. Perrochel Ministra Francuskiego w Lucernie.* — W kwaterze głównej w Koirze dnia 17. Ventos (7. Marca).

Jesteśmy w Koirze Helwecyi Gryzonów, lecz nie bez trudności weszliśmy do niego. Austriacy bronili każdej stopy ziemi, a największe wyłilenie okazali pod bramami miasta, nakoniec musieli nam ustąpić, i zostali zwyciężeni. Korzystając z tej bitwy jest 3500. niewolników, z 12. armat, 11. armat i wozy amunicyjne. Gen: Audinot szef brygady na prawym brzegu, odpierali wczoraj nieprzyjaciela, był dziś atakowanym przez G. Hotza, który wszystkie swoje połączył krusze, lecz poraził nieprzyjaciela, zabrawszy mu 1500. niewolnika i 7. armat. Niech żyje Rzpłta (podpisano) MASSENA.

Oprócz tego listu rząd nasz ogłosił rapport szczegółny w następujący treści. „Dnia 5. Marca Francuzi wzmocnili się pod Ragatz, pułbrygada wdarła się wieczorem na górę opactwa Pfaffers i doszła aż do wsi Wettstein. Inne dwie w Ragatz pozostały. Dnia 6. o 4. godzinie zrana za danym znakiem 12. tysięcy infanterji i nieco kawalerji pod dowództwem G. Lorge posunęły się ku brzegowi Renu na przeciw wsi Fläsch, gdzie się Austriacy oszańcowali. G. Chabron z 2000. ludzi i 150. huzarami udał się do mostu między założonego. Most pod Azmos dopiero o 2. godzinie po południu został dokończonym. Brygada Gen. Lorge przedarła się tą stroną do drugiego brzegu, a przymusiwszy Austriaków do cofnięcia pomknęła się do Luciensteig. Jedną tylko drogą ciasną w posród przepaści prowadzi do tej twierdzy. Wszakże Francuzi rozpoczęli w niej potyczkę, która z największą zaciętością 4. godzin trwała, o godzinie 7. szanie Austriackie z bagnietem w ręku zdobyte zostały, a Francuzi prócz 500. niewolników zdobyli część artylerji. Przejście odbyło się także naprzeciwko Fläsch. Szwajcarowie dla ułatwienia tego wielką liczbę statków zatopili. Francuzi weszli na pul mostu, byli przycięci ogniem kartaczowym, który ich przymusił do cofnięcia, wszakże wkrótce nad powrócili, opanowali brzeg przeciwny, i rozłożyli się w krzakach pobliskich zajął liczną zaciętość. Ogień baterji zabił im i ranił do 100. ludzi. Wieczorem jednak Austriacy cofnęli się w celu dania odświeżyć zamku Luciensteig. G. Demont z 2000. ludzi udał się do Guinelsberg, uderzył na wojska Austriackie w tyle Valtis uszykowane, zajął im 14. ludzi i go oficerów, i 100. żołnierzy z milicji Gryzonów. Kolumna od 600. Francuzów odważła się przedrzeć przez Useren, do kraju Gryzonów, przeszedłszy gury śniegiem okryte wycieczoną trudami, wroczyła do Bergthal, gdzie miała się połączyć z jedną kolumną, która nie przyciągnęła. Mnóstwo wieśniaków z pobliskich wsiów uderzyła na Francuzów i przymusiła ich do przejścia nazad gor; wielka liczba padła ofiarą trudów podróży, reszta w uślawicznym walczeniu przybyła do Useren, gdzie stanowiska zajęła.

Dnia wczorajszego wiele wystrzałow artylerji ogłosiły zwycięstwa Francuzów na d. 6. i 7. t. m. odniesione. General Lecoubre, który z swoją dywizją miał działać od strony woytostw Wołoskich, ulżecznit swoje zamiary; opanował wszystkie stanowiska i wdarł się na dolinę Engadin.

Ob. Perrochel podał d. 8. naszemu Dyrektoryatowi Notę, w której przekłada potrzebę rychłego zaciągu 18. tysięcy wojska.

z Neapolu dnia 21. Lutego.

Podług nowego porządku rzeczy, państwo Neapolitańskie na iedenascie departamentow jest podzielone, i miała ich główniejsze są oznaczone; zatrudniają się także z urządzeniem Gwardji Narodowej. Pozostałe ieszcze do zrepublikanizowania kilka prowincji, iako to Apulia, kraj Bari, i Kalabria; chociaż kilka miało rzeczonych prowincji wysłało swoich deputowanych do Neapolu, potrzeba jednak, żeby przyłapienie do nowej formy rządu było powszechne. W tym stanie są rzeczy w prowincji nawet Abruzzo, do której iako też i do Kalabrii wysłano część wojska dla przywrócenia niechętnych do posłuszeństwa. Pogłoski rozniezione o insurrekcyi na wyspie Sycylii, zupełnie są fałszywe.

z Turynu dnia 22. Lutego.

Na wiadomość, iż eskadra Angielsko-Rosyjska krąży przed Genuą, nagle korpus iedno Francuskie od kilku tysięcy ludzi wyruszyło ztąd ku brzegom.

z Florencyi dnia 26. Lutego.

Przybyło tu dwóch posłów Neapolitańskich, Ob. Dorias i ex-Xiáže Milerni, ten sam, który nad Lazaronami miał komendę, a przed 4. lata w wojnie przeciw Francuzom oko i część czoła utracił. Jadą do Paryża

dla zabezpieczenia przez traktat z Francją niepodległości nowey Rzpłty Neapolitańskiej. Wyłatawiał terazniejszy zapal Neapolu, takim iaki był w Paryżu roku 1789.

z Rzymu dnia 27. Lutego.

Ob. Macdonald wyjechał ztąd wczoraj do Neapolu, ma obiąć najwyższą komendę nad armią Neapolitańską po Gen: Championnet. Ob. Bassal ma niezwłocznie wyjechać do Paryża, będąc od Dyrektoryatu wezwany. Ob. Bremont, minister wojenny marynarki i flosunkow zewnętrznych żądał i otrzymał uwolnienie od dalszego sprawowania urzędu. Na jego miejsce Konsulat mianował Ob. Plantan. Podano tu do wiadomości publicznej, że buntownicy na wielu punktach zostali pobici i rozproszeni. Spolette, Terni, Narni i inne przyległe okolice są do posłuszeństwa przywiedzione; przy tej okoliczności musiało kilka zamków zupełnie zburzyć. Miasto Riatti, do którego się liczna zgraja buntowników schroniła, wszad iest opasane i wszystkie już poczyniono przygotowania do silnego ataku. Temi dniami przybyło kilka oddziałow wojska Francuskiego, które się udać mają na wzmocnienie tego, które blokuje miasto Civitavecchia. Rząd nasz nakazał uzbrojenie małej floty i przeznaczonej do krążenia przed portem tego miasta, ażeby mu wszelką przeciag komunikacyą od morza.

Dnia 28. Lutego przybieł tu ieden żołnierz Francuski z wiadomością, że miało Civitavecchia kapitulowało.

z Mediolanu dnia 2. Marca.

Austriacy coraz bardziej zbierają się pod Weroną, dokąd też przybył G. Melas. Czekają iłkwapliwie na nadciągnięcie korpusu Rosyjskiego. Przyjechał tu także poseł Rzpłty Partenopyskiej.

General Scherer nowy General kommandujący armią Wołoską, intro tu iest spodziewany. Drugi legion Cisalpiński walczył wraz z Francuzami w główniejszych bitwach przeciw Neapolitańskim; utracił 7. oficerów i 135. ludzi w zabitych i 87. rannych rachuje.

Dnia 4. Marca. — W wojskach Francuskich tak z strony Walleliny, iako też od Brescia i Bergamasco widzieć się daia nadzwyczajne poruszenia. We wszystkich miejscach wzmocniono posterunki. — General Mack zawłze się tu znajduje pod firazą Francuskiego wojska.

z Liworno dnia 4. Marca.

Jeden statek Ragusański do tego portu przybył donosił, że spotkał na wysokości morłkiej około przylądku eskadrę Angielską z 3. liniowymi okrętami, z 2. fregat i tyleż korwet złożeń. Korsarz Angielski Nelson wszedł do naszego portu wczoraj z 3. statkami na Genueńskich zdobytymi, z których ieden w samej cieśninie de la Spezia wpadł w jego ręce.

z Lucerno d. 5. Marca.

Odebraliśmy niezawodną wiadomość, iż około 10. tysięcy wojska Francuskiego pod dowództwem G. Lecoubre pospieszają ku górce S. Gotarda dla wzmocnienia wojsk znajdujących się na naszych granicach od strony Gryzonów. Wojska Francuskie na kwaterach mają się także udać do Bellzone.

Od granic Wołoskich dnia 5. Marca.

Sultan kaz ał ogłosić, iż odtąd iako sprzymierzeniec iego Paweł I. zrobił się Mistrzem zakonu Maltańskiego, on takowy zakon już nie uważa za nieprzyjaciela narodu Turckiego.

Dwor Toskański naydroższe sprzęty swoje nawet rzadkie książki przewozić każe do Tryestu. — Następcą Tronu Neapolitańskiego w Palermo, miał żywy spór i rozmowę z Ministrem Akton za to, iż naybardziej podburzał do rozpoczęcia wojny.

DONIESIENIE.

Stosownie do Dekretow w Sądzie Kommissji wspolney, przez N. Dwory dwa Cesarzkie, i Krolewko-Prulki, do upadłych 6ciu Bankow, to jest UUr: Piotra Teppera, Karola Schultza, Fryderyka Cakrit, Prota Porockiego, Macieja Luszkiewiczza, i Dawida Heyslera wyznaczony. Między JX. Mikołajem Chomentowskim, d. 18. Mca Sycznia R. bieżącego 1799. Janem Malinowskim, 13. mca Lutego, Felicjaną Czarnecką d. 18. mca tegoż, i Piotrowskim od W. Ignacego Miączyńskiego Prawa nabywcy, dnia 19. także mca tegoż nieltawiającymi z iedney, a wierzycielami w ogolności wszystkich, do Masy Ur: niegdy Piotra z Ferguffonow Teppera ubiegającymi się z drugiey strony, zapadłych, wykonanie przyłiąg na rzetelnosc ich długow, w Protukule debitorum pallivorum contestabilium Masy Teppera zapisanych, iako to X. Chomentowskiemu względem summy fl: 5400. z wrachowaną prowizją, w mieściach 3ch od daty wyżey wzmiankowanych dekretow — Malinowskiemu summy fl: 334. w Mieściach 6ciu. — Czarneckiej Felicjanie summy fl: 32000 w Mieściach 4ch. — Ignacemu Miączyńskiemu summy fl: 500. w mieściach 3ch nakazujących, obwieszczaia się wymienieni JX. Chomentowski — Jan Malinowski. — Felicjanna Czarnecka — i Ignacy Miączyński, aby takowe przyłięgi w czasie zamierzonym wykonać starali się, albowiem temiz Dekretami na przypadek niewykonania tych przyłięg na terminie oznaczonym uznano iest, iż malla Teperowska od pretensji wolna być ma.

Pewny kawaler tu w Warszawie mieszkający, przy rodowym swym języku Polskim, posiadając doskonałą umiejętnosc języka Niemieckiego, ofiaruje chętnym się uczyć po Niemiecku iwoje za pomierną nadgodą lekcyę, życząc sobie takowego nauczyciela każdego czasu powziąć może o nim wiadomość w Kantorze Korrespondenta Warszawskiego.